

Ημερίδα

«Η ΚΑΠ μετά το 2020»

Αθήνα, 13 Νοεμβρίου 2017

«Ο οδικός χάρτης της διαβούλευσης για την ΚΑΠ μετά το 2020»

Χ. ΚΑΣΙΜΗΣ

Γιορτάζουμε φέτος τα 100 χρόνια από την Αγροτική Μεταρρύθμιση του Ελευθερίου Βενιζέλου.

Με την αγροτική μεταρρύθμιση του Ελ. Βενιζέλου επιχειρήθηκε η επίλυση του αγροτικού ζητήματος που για δεκαετίες απασχολούσε την ελληνική κοινωνία και αφορούσε την διανομή των τσιφλικιών στους καλλιεργητές τους. Με την αγροτική μεταρρύθμιση προχώρησε και ολοκληρώθηκε ένα από τα μεγαλύτερα και ριζοσπαστικότερα εγχειρήματα του νεοελληνικού κράτους. Από τότε η χώρα μας πέρασε από διάφορες συμπληγάδες αλλά και ιστορικές περιόδους χαμένων ευκαιριών που δεν αξιοποιήθηκαν για να επιλύσουν μακροσκοπικά το αγροτικό ζήτημα με όρους αναπτυξιακούς που θα διασφάλιζαν την βιωσιμότητα του αγροτροφικού τομέα και του αγροτικού πληθυσμού.

Ο αγροτροφικός τομέας της χώρας μας βρίσκεται σήμερα ενώπιον δυο μεγάλων προκλήσεων που συγκροτούν ένα νέο αγροτικό ζήτημα που καλούμαστε να συζητήσουμε και να αναζητήσουμε λύσεις και πολιτικές για την επίλυσή του.

Η μία πρόκληση συνδέεται με τις πιέσεις στον Προϋπολογισμό της Ένωσης και της ΚΑΠ που οφείλονται, μεταξύ άλλων, στο προσφυγικό και στο Brexit, και στα πρόσφατα 5 σενάρια για τον Προϋπολογισμό της ΕΕ μετά το 2020 στα οποία εκτιμάται μείωση των πόρων της ΚΑΠ και πιθανή συμμετοχή εθνικής χρηματοδότησης και, τέλος, με τις συνεχείς πιέσεις για την ανακατανομή των πόρων της ΚΑΠ μεταξύ των Κ-Μ της ΕΕ.

Η άλλη πρόκληση συνδέεται με τις τάσεις της ζήτησης αγροτικών προϊόντων τόσο στην Ε.Ε. όσο και στις διεθνείς αγορές, αφού σύμφωνα με τον Οργανισμό Τροφίμων & Γεωργίας (FAO) αλλά και την Ε.Ε. η ζήτηση για αγροτικά προϊόντα αναμένεται να αυξηθεί αρκετά πάνω από το 70% έως το 2050. Μεγάλη επίσης αναμένεται να είναι και η αύξηση της ζήτησης σε προϊόντα υψηλής ποιότητας, ασφάλειας, με τοπική ταυτότητα αλλά και με καλλιεργητικές

πρακτικές φιλικές στο περιβάλλον, προϊόντα ονομασίας προέλευσης (ΠΟΠ), γεωγραφικής ένδειξης (ΠΓΕ), βιολογικά.

Η **πρώτη πρόκληση** συνεπάγεται αυστηρή στοχοθέτηση της πολιτικής μας και βέλτιστη αξιοποίηση των πόρων της ΚΑΠ. Η **δεύτερη** κατάλληλες πολιτικές για την διαρθρωτική προσαρμογή για μια ενισχυμένη και ανταγωνιστική παρουσία της χώρας μας στις διεθνείς αγορές.

Το **κρίσιμο ερώτημα για την αγροτική πολιτική** λοιπόν είναι, αν και με ποιο τρόπο ο αγροτροφικός τομέας μπορεί να ανταποκριθεί σε αυτές τις προκλήσεις.

Το πλαίσιο της νέας ΚΑΠ, με τις κατάλληλες παρεμβάσεις, θα μπορούσε να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις γι' αυτό τον αναπροσανατολισμό της πολιτικής.

Με βάση τον εθνικό φάκελο της **ΚΑΠ**, (Πυλώνας I άμεσων ενισχύσεων, και Πυλώνας II Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης/ΠΑΑ), **19,6 δις ευρώ** θα διατεθούν στην ελληνική αγροτική οικονομία την προγραμματική περίοδο 2014-2020, ενώ το **νέο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της χώρας μας (2014 -2020)** στοχεύει στον διαρθρωτικό εκσυγχρονισμό της γεωργίας και στην ανάπτυξη της υπαίθρου και προβλέπει μέτρα, προγράμματα και επενδύσεις κοινοτικής ενίσχυσης **4,7 δις ευρώ**, που, μαζί με την εθνική και ιδιωτική συμμετοχή, μπορεί να κινητοποιήσει συνολικούς πόρους της τάξης των 7 δις ευρώ.

Σήμερα **παίρνουμε την πρωτοβουλία να ανοίξουμε τον δημόσιο διάλογο για την διαβούλευση** ενόψει της ανακοίνωσης της ΕΕ για την νέα ΚΑΠ μετά το 2020 ώστε η χώρα μας να διαμορφώσει τις θέσεις της και να σχεδιάσει τις πολιτικές της.

Κάθε δημόσιος διάλογος για τόσο σημαντικά ζητήματα προϋποθέτει την ενημέρωση και την τεκμηρίωση, προϋποθέτει την ασφαλή μελέτη και κατανόηση της υφιστάμενης κατάστασης σε σχέση με την εφαρμογή και τα αποτελέσματα της ισχύουσας ΚΑΠ ώστε ο σχεδιασμός των πολιτικών στο νέο περιβάλλον να στηρίζεται όχι μόνο σε αρχές και πολιτικές θέσεις αλλά και σε δεδομένα.

Το ΥΠΑΑΤ προετοιμάζεται ενόψει αυτού του διαλόγου τόσο στην ΕΕ όσο και στο εσωτερικό της χώρας με όρους πολιτικής αλλά και επιστημονικής τεκμηρίωσης. Για το λόγο αυτό έχει συγκροτήσει μian υπηρεσιακή Ομάδα Εργασίας από το 2015, που παρακολουθεί την υλοποίηση της ΚΑΠ όσο και δυο επιστημονικές Ομάδες πρόσφατα στις οποίες θα αναφερθώ παρακάτω.

Οι θέσεις της κυβέρνησής μας σε κείρια ζητήματα της ισχύουσας ΚΑΠ έχουν επανειλημμένα διατυπωθεί στις διεθνείς συναντήσεις: η θέση μας για μια ΚΑΠ κοινή και αγροτική, η διατήρηση των δυο Πυλώνων αλλά με σαφέστερη και διακριτή στόχευση, η αντίθεση σε κάθε μορφής εθνική συγχρηματοδότηση της ΚΑΠ, η μεγαλύτερη ευελιξία και σύνδεση με εθνικές στρατηγικές των συνδεδεμένων ενισχύσεων, η διαχείριση κινδύνων με αυτοδύναμη χρηματοδότηση και όχι σε βάρος των άμεσων ενισχύσεων.

Omnibus, μελλοντικά σενάρια για τον Π/Υ της ΚΑΠ και το χρονοδιάγραμμα διαβούλευσης της ΕΕ για την νέα ΚΑΠ μετά το 2020.

Δυο παράλληλες διεργασίες/διαδικασίες σηματοδότησαν την έναρξη της διαβούλευσης για τον εκσυγχρονισμό και απλούστευση της ΚΑΠ μετά το 2020, αυτές που αφορούν τον καν. Omnibus και τα σενάρια για τον μελλοντικό Π/Υ της ΕΕ.

Πιο συγκεκριμένα:

A. Βασικά σημεία με ελληνικό ενδιαφέρον όσον αφορά στην πρόταση Omnibus

Στο πλαίσιο αναθεώρησης του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου (ΠΔΠ), η Ε. Επιτροπή δημοσίευσε, στις 14 Σεπτεμβρίου 2016, την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης και την τροποποίηση μιας σειράς κανονισμών μεταξύ των οποίων και των κανονισμών της ΚΑΠ.

Κατά την Επιτροπή, τα προτεινόμενα μέτρα που αφορούν στην ΚΑΠ έχουν στόχο την περαιτέρω απλούστευση της πολιτικής, με σκοπό την ελάφρυνση του φόρτου και τη διευκόλυνση της ζωής των αγροτών και των εθνικών αρχών.

Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας, τα βασικά σημεία της πρότασης Omnibus που παρουσιάζουν ελληνικό ενδιαφέρον είναι τα εξής:

Κανονισμός άμεσων ενισχύσεων (Καν. (ΕΕ) αριθ.1307/2013)

Μόνιμοι βοσκότοποι

Οι ισχύοντες κανόνες τροποποιούνται, ο ορισμός του βοσκότοπου διευρύνεται ώστε να παρέχεται μεγαλύτερη ευελιξία στα Κ-Μ. Δίνεται στα Κ-Μ η δυνατότητα να ορίσουν

ορισμένους τύπους γαιών ως μόνιμους βοσκότοπους, αντιμετωπίζοντας έτσι προβλήματα που δημιουργούνται εξαιτίας της ποικιλομορφίας των τοπικών χαρακτηριστικών εντός της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του κλίματος. Αυτή η εξέλιξη είναι ιδιαίτερης σημασίας για τη χώρα μας αφού θα αυξήσει τις εκτάσεις των βοσκοτόπων και θα εκλείψει η ανάγκη των τεχνικών λύσεων αφού θα ενταχθούν εκτάσεις ξυλωδών ειδών με θαμνώδη μορφή που αποτελούν και την φυσική διατροφή των αιγοπροβάτων.

Συνδεδεμένες ενισχύσεις

Τα Κ-Μ θα μπορούν πλέον να αναθεωρούν την απόφασή τους ετησίως. Επίσης, τα Κ-Μ θα κοινοποιούν στην Επιτροπή ανώτατα όρια/μέτρο. Πρόβλεψη έγινε σχετικά με την υλοποίηση των συνδεδεμένων ενισχύσεων και πιθανές αστάθειες και προβλήματα στην αγορά (όπως πρόσφατα με την κρίση στο γαλακτοκομικό τομέα και την εθελοντική μείωση της παραγωγής). Η ελληνική πλευρά θα ήθελε περισσότερη ευελιξία στην εφαρμογή του καθεστώτος (κυρίως όσον αφορά στην επιλογή των τομέων) ωστόσο κάτι τέτοιο δεν έγινε αποδεκτό.

Ενεργός γεωργός: η διάκριση μεταξύ ενεργών και μη ενεργών γεωργών γίνεται προαιρετική, επιτρέποντας στα ΚΜ που θεωρούν ότι δημιουργεί διοικητικό βάρος να αποφασίσουν να την σταματήσουν.

Μείωση των πληρωμών: η συμφωνία επιβεβαιώνει τη δυνατότητα των ΚΜ να επανεξετάσουν τις αποφάσεις τους για τη μείωση των άμεσων ενισχύσεων σε ετήσια βάση. (Τα ΚΜ μπορούν να τροποποιούν κάθε χρόνο τις αποφάσεις τους για μείωση των άμεσων ενισχύσεων άνω των 150.000€ / εκμετάλλευση (capping) με την προϋπόθεση ότι αυτή η τροποποίηση δεν θα οδηγήσει σε μείωση των πόρων για την αγροτική ανάπτυξη.

Νέοι γεωργοί: οι ενισχύσεις για τους νέους γεωργούς θα χορηγούνται για πέντε έτη από την ημερομηνία υποβολής, εφόσον η υποβολή πραγματοποιήθηκε εντός πέντε ετών από την ίδρυση της εκμετάλλευσης. Επιπλέον, τα κράτη μέλη ενδέχεται να αυξήσουν τις ενισχύσεις των νέων γεωργών στο πλαίσιο του πρώτου πυλώνα έως και 50% εντός των υφιστάμενων ανωτάτων ορίων.

Αγροτική ανάπτυξη (Καν. (ΕΕ) αριθ. 1305/2014)

Χρηματοπιστωτικά εργαλεία

Πραγματοποιούνται αρκετές αλλαγές στους κανόνες που πρέπει να τηρούνται από τα εργαλεία αυτά για την προώθηση της χρήσης τους και την εναρμόνισή τους με άλλα διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία της ΕΕ. Μένει να διευκρινιστεί αν τα χρηματοδοτούμενα από το ΠΑΑ εργαλεία μπορεί να απευθύνονται και σε μη δικαιούχους του προγράμματος.

Εργαλείο σταθεροποίησης του εισοδήματος: η στήριξη που συνδέεται με το γενικό εργαλείο σταθεροποίησης του εισοδήματος θα συνεχιστεί και θα ενεργοποιείται πλέον όταν το εισόδημα του γεωργού μειώνεται περισσότερο από 20% του μέσου ετήσιου εισοδήματός του (το κατώτατο όριο ήταν πριν 30%). Κάτι αντίστοιχο θα συμβαίνει και στα ασφαλιστήρια συμβόλαια για την κάλυψη, μεταξύ άλλων, των ζημιών που προκαλούνται από δυσμενή καιρικά φαινόμενα, θα συμβεί όταν καταστρέφεται περισσότερο από το 20% της μέσης ετήσιας παραγωγής του γεωργού.

Β. Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ, ο μελλοντικός Π/Υ της ΕΕ και τα 5 σενάρια για την ΚΑΠ

Η συζήτηση για τον Προϋπολογισμό της ΕΕ μετά το 2020 συνοψίζεται στο έγγραφο της Επιτροπής «Reflection paper on the future of EU finances». Οι αυξανόμενες ανάγκες της ΕΕ και οι συνέπειες του Brexit (σε πάνω από 10 δισ. ευρώ υπολογίζεται ετησίως το έλλειμμα από την αποχώρηση της Μεγάλης Βρετανίας) οδήγησαν σε ένα έγγραφο προβληματισμού της Λευκής Βίβλου της 28^{ης} Ιουνίου και σε 5 δυνητικά σενάρια που συμπεριλαμβάνουν την ΚΑΠ.

Στο έγγραφο αναγνωρίζεται ότι η ΚΑΠ παρέχει σημαντική προστιθέμενη αξία στους Ευρωπαίους πολίτες ενώ επισημαίνεται ότι ο αντίκτυπος της συγκεκριμένης πολιτικής υπερβαίνει τη σταθεροποίηση του εισοδήματος των γεωργών και συνδέεται με την παροχή δημοσίων αγαθών, όπως η ασφαλής και υγιεινή διατροφή, η ανταπόκριση στις κλιματικές αλλαγές, η προστασία του περιβάλλοντος και η συμβολή της στην κυκλική οικονομία.

Στις προτάσεις για το μέλλον της ΚΑΠ ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η επισήμανση της ανάγκης αποτελεσματικότερης στόχευσης των άμεσων πληρωμών για τη διασφάλιση του εισοδήματος σε όλους τους αγρότες, σε ολόκληρη την ΕΕ. Σημαντική είναι η αναφορά στην διερεύνηση της εισαγωγής ενός βαθμού εθνικής συγχρηματοδότησης για τις άμεσες πληρωμές, προκειμένου να διατηρηθούν τα συνολικά επίπεδα της τρέχουσας στήριξης ενώ από την άλλη σημειώνεται ότι θα μπορούσαν να προβλεφθούν εργαλεία διαχείρισης κινδύνου για την αντιμετώπιση των κρίσεων στη γεωργία.

Το έγγραφο παρουσιάζει 5 δυνητικά σενάρια με διαφορετικές επιπτώσεις στα δημοσιονομικά της ΕΕ σε σχέση με το μέγεθος του Προϋπολογισμού, τη δομή, το μέγεθος και την κατεύθυνση της αλλαγής.

Στα 5 σενάρια η μεταχείριση της ΚΑΠ διαφοροποιείται τόσο στο γενικό επίπεδο όσο και στη διαχείριση των διαθέσιμων πόρων.

Συγκεκριμένα:

1. Στο Σενάριο με τίτλο **«Συνεχίζοντας»: Προβλέπεται μείωση των πόρων της γεωργίας για την χρηματοδότηση και άλλων αναγκών. Η ΚΑΠ θα πρέπει να είναι πιο στοχευμένη σε αγρότες που αντιμετωπίζουν ειδικές συνθήκες** (μικρές εκμεταλλεύσεις, ορεινές και μειονεκτικές περιοχές) και **να διαθέτει εργαλεία διαχείρισης κινδύνων** για όλες τις εκμεταλλεύσεις ενώ οι επενδύσεις στην αγροτική ανάπτυξη θα πρέπει να συνδέονται με γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα.
2. Στο Σενάριο **«Κάνοντας λιγότερα μαζί»:** Προβλέπεται σημαντική **μείωση πόρων** για την γεωργία και στήριξη της ΚΑΠ μόνο για τους αγρότες του Σεναρίου 1 και **χρήση εργαλείων διαχείρισης κινδύνων για όλους τους αγρότες.**
3. Στο Σενάριο **«Μερικοί κάνουν περισσότερα»:** Προβλέπονται αντίστοιχα με το Σενάριο1 αλλά διευρύνεται η **χρήση των χρηματοδοτικών εργαλείων και εγγυήσεων.** Επίσης προβλέπεται άντληση πόρων πέραν του κοινοτικού Προϋπολογισμού για την ενίσχυσή του.
4. Στο Σενάριο **«Ριζοσπαστικός ανασχεδιασμός»:** Προβλέπεται **μείωση της ενίσχυσης** στη γεωργία, μείωση των άμεσων ενισχύσεων, επικέντρωση στους **αγρότες που**

αντιμετωπίζουν ειδικές συνθήκες, χρήση εργαλείων διαχείρισης κινδύνων για όλους τους αγρότες αλλά και δράσεις για το κλίμα και το περιβάλλον.

5. Στο Σενάριο «**Κάνοντας περισσότερα μαζί**»: Προβλέπεται **μεγαλύτερη χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων** και εγγυήσεων αλλά και **μεγαλύτερη χρηματοδότηση της γεωργίας**, επίσης αναζητούνται νέες πηγές χρηματοδότησης του κοινοτικού Π/Υ για την ικανοποίηση στόχων πολιτικής.

Γ. Το χρονοδιάγραμμα διαβούλευσης της ΕΕ για την νέα ΚΑΠ μετά το 2020

Η διαβούλευση για τον εκσυγχρονισμό και απλούστευση της ΚΑΠ μετά το 2020 ξεκίνησε με δημόσια διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή από τις 2 Φεβρουαρίου έως τις 2 Μαΐου 2017. Η ΕΕ έλαβε 322.912 απαντήσεις στη διαβούλευση (Ελλάδα ανταποκρίθηκε με 2.792 απαντήσεις, που αντιστοιχεί σε 0,86% επί του συνόλου των απαντήσεων), την οποία παρουσίασε σε διάσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 7 Ιουλίου 2017. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, από τους ιδιώτες που συμμετείχαν στη διαβούλευση, μόνο το 7% ασχολείται με τη γεωργία. Όσον αφορά στη συμμετοχή ιδιωτικών και δημόσιων φορέων, ΜΚΟ, επαγγελματικών συλλόγων, εθνικών και περιφερειακών αρχών, ενώσεων και ερευνητικών οργανισμών, το 33% δεν ανήκει στον αγροτικό τομέα.

Βασικά ευρήματα της διαβούλευσης

Η Δημόσια Διαβούλευση για το μέλλον της ΚΑΠ υπογράμμισε τη σημασία των τριών διαστάσεων της βιωσιμότητας, δηλαδή της **οικονομικής, περιβαλλοντικής και κοινωνικής**.

Αναλυτικότερα σε αυτή,

- Επιβεβαιώνεται το **υψηλό και ευρύ δημόσιο ενδιαφέρον για τη γεωργία, τα τρόφιμα και την ΚΑΠ**, αναδεικνύοντας το ευρύ κοινωνικό ενδιαφέρον πανευρωπαϊκά για τη γεωργία και την ΚΑΠ.
- Εμφανίζεται **ευρεία συναίνεση σχετικά με την προστιθέμενη αξία της ΚΑΠ** και παρουσιάζεται μεγάλο ενδιαφέρον για τη **διατήρηση μιας κοινής Ευρωπαϊκής πολιτικής**.

- Υπογραμμίζονται οι **τρεις πλέον πειστικές μελλοντικές προκλήσεις** που πρέπει να αντιμετωπίσει η γεωργία και οι αγροτικές περιοχές της ΕΕ: (α) εξασφάλιση καλού **βιοτικού επιπέδου** για τους αγρότες, (β) προκλήσεις όσον αφορά στο **περιβάλλον** και (γ) /άμβλυνση και προσαρμογή στην **κλιματική αλλαγή**.
- Διαπιστώνεται ευρεία **συμφωνία για την ανάγκη στήριξης του εισοδήματος** των αγροτών (66%) και **βελτίωσης της θέσης τους στις αλυσίδες αξιών** (96%), στήριξης **στοχευμένων επενδύσεων** (81%) και, επίσης, την ανάγκη να προκύψουν **περισσότερα οφέλη για το περιβάλλον και το κλίμα** (77%).
- Διαπιστώνεται **συμφωνία για την ανάγκη μιας σύγχρονης και απλουστευμένης ΚΓΠ**, όπου οι αγρότες έχουν περισσότερες επιλογές όσον αφορά στα περιβαλλοντικά μέτρα (ποιότητα και ποσότητα υδάτων, προστασία εδαφών, βιοποικιλότητα, μετριασμός/προσαρμογή κλιματικής αλλαγής) και οι φορείς εστιάζουν στην άρση των επικαλύψεων μεταξύ Αγροτικής Ανάπτυξης και άλλων μέτρων της ΚΑΠ, στην καλύτερη χρήση βάσεων δεδομένων και τεχνολογίας για τη μείωση των ελέγχων των εκμεταλλεύσεων καθώς και στην εκτεταμένη χρήση εργαλείων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.
- Πέραν των οικονομικών και περιβαλλοντικών στόχων της ΚΑΠ, επιβεβαιώνεται η ανάγκη να δοθεί **βαρύτητα σε στόχους που ανταποκρίνονται στις νέες κοινωνικές απαιτήσεις**, όπως είναι η ευημερία των ζώων, η βιολογική γεωργία, τα ποιοτικά προϊόντα, η προστασία των καταναλωτών και ενσωμάτωση υγειονομικών προτύπων.

Η ΕΕ αναμένεται τέλος Νοεμβρίου 2017 (στις 29/11) να δημοσιεύσει ανακοίνωση/πρόταση για το μέλλον της ΚΑΠ, συνοδευόμενη από αξιολόγηση αντικτύπου, και η οποία θα περιλαμβάνει συμπεράσματα σχετικά με τις τρέχουσες επιδόσεις και τις επιλογές πολιτικής που θα βασίζονται σε αξιόπιστη τεκμηρίωση.

Οι ουσιαστικές νομοθετικές προτάσεις για την ΚΑΠ, οι οποίες συνοδεύονται επίσης από εκτίμηση επιπτώσεων, αναμένονται το δεύτερο εξάμηνο 2018. Το Μάιο του 2018 θα ολοκληρωθεί το σχέδιο για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο της Ε.Ε. της περιόδου μετά το 2020, που επηρεάζει άμεσα τα διαθέσιμα κονδύλια της ΚΑΠ.

Το Συμβούλιο θα υιοθετήσει έναν γενικό προσανατολισμό (κοινή θέση) σχετικά με αυτές τις προτάσεις ως βάση για τις διαπραγματεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Δεδομένων των

εκλογών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τον Μάιο του 2019 και της νέας Ε. Επιτροπής, η οποία θα αναλάβει καθήκοντα τον Οκτώβριο του 2019, οι τριμερείς συναντήσεις (τρίλογοι) μεταξύ του Συμβουλίου, Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι πολύ πιθανό να ξεκινήσουν μετά το τέλος του 2019, και την πολιτική συμφωνία να επιτυγχάνεται το 2020.

Το διαρρέυσαν σχέδιο κειμένου της ΕΕ για το Μέλλον των Τροφίμων και Γεωργίας μετά το 2020

Πρόσφατα διέρρευσε σχετικό κείμενο της ΕΕ για το Μέλλον των Τροφίμων και Γεωργίας μετά το 2020, τα βασικά σημεία του οποίου, με κάθε επιφύλαξη επιβεβαίωσης, αναφέρονται σε πεδία όπως:

- ✓ **Άμεσες ενισχύσεις**
- ✓ **Περιβάλλον και Κλιματική αλλαγή**
- ✓ **Διαχείριση κινδύνου**
- ✓ **Προσέλκυση νέων αγροτών**
- ✓ **Αντιμετώπιση των ανησυχιών των καταναλωτών**
- ✓ **Εμπόριο**
- ✓ **Μετανάστευση**

Ειδικότερα το σχέδιο κάνει αναφορά σε:

- **διατήρηση των άμεσων ενισχύσεων** ως μέσο συμπλήρωσης του γεωργικού εισοδήματος αλλά εκφράζει αντίθεση στα σενάρια συγχρηματοδότησής τους,
- **ανώτατο όριο στις άμεσες ενισχύσεις ανάμεσα στις 60.000 με 100.000 € / εκμετάλλευση/ έτος (capping)**, με τέτοιο τρόπο ώστε να μην περιοριστεί η απασχόληση και προσπάθεια συνέχισης σύγκλισης αναφορικά με το επίπεδο των ενισχύσεων.
- **συγχώνευση των 3 υφιστάμενων εργαλείων πρασινίσματος της ΚΑΠ:** της πολλαπλής συμμόρφωσης, των εθελοντικών γεωργοπεριβαλλοντικών μέτρων και μέτρων για το

κλίμα του β' πυλώνα και των μέτρων πρασινίσματος του α' πυλώνα (30% των άμεσων ενισχύσεων),

- **μόνιμη πλατφόρμα για τη διαχείριση του κινδύνου καθώς και οικονομικά εργαλεία εμπλοκής ιδιωτικών κεφαλαίων, αμοιβαία κεφάλαια κλπ.**
- πρόθεση της Επιτροπής είναι να προτείνει μεγαλύτερη ευελιξία στα ΚΜ για την υλοποίηση της ΚΑΠ ώστε να αντανακλώνται οι ιδιαίτερες συνθήκες και ανάγκες τους αλλά παράλληλα να διασφαλίζεται ότι η ΚΑΠ θα είναι ελκυστική στους νέους ανθρώπους και επιτυγχάνονται οι βασικοί στόχοι της.
- κίνητρα **διευκόλυνσης εξόδου** της παλαιότερης γενιάς και η αύξηση της κινητικότητας ιδιοκτησίας της γης,
- ενισχυμένη στήριξη σε μικρότερες γεωργικές εκμεταλλεύσεις, ιδίως μέσω αναδιανομής των ενισχύσεων
- **εστίαση σε δικαιούχους που το εισόδημά τους εξαρτάται κατ' αποκλειστικότητα από τη γεωργία**
- η χορήγηση **στήριξης εισοδήματος στους αγρότες θα εξαρτάται από την εφαρμογή περιβαλλοντικών και κλιματικών πρακτικών**
- διεύρυνση της εργαλειοθήκης της ΚΑΠ για προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων, υποστήριξη της αντασφάλισης αμοιβαίων κεφαλαίων κ.α. αλλά και εθνικά εργαλεία συμβατά με τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων, όπως πχ η φορολογική πολιτική για τους αγρότες.
- άλλα σημεία αφορούν στην καινοτομία, τεχνολογική ανάπτυξη, ψηφιοποίηση στη γεωργία, διεθνές εμπόριο, κλπ.
- ανάπτυξη της έννοιας των «**έξυπνων χωριών**» με πρωτοβουλίες που σχετίζονται, μεταξύ άλλων, με **επαρκή ευρυζωνική σύνδεση, ευκαιρίες απασχόλησης και παροχής υπηρεσιών με σαφή και ολοκληρωμένο τρόπο.**
- **απλοποιημένη συμπληρωματική ενίσχυση** για τους νεοεισερχομένους νέους αγρότες (στη βάση των ιδιαιτεροτήτων των Κ-Μ) ή/και η ενίσχυση ή η επέκταση των υφιστάμενων **κατ' αποκοπή ενισχύσεων,**

- διευκόλυνση πρόσβασης σε **χρηματοπιστωτικά μέσα** για τη στήριξη των γεωργικών επενδύσεων και του κεφαλαίου κίνησης προσαρμοσμένων στις επενδυτικές ανάγκες και τα υψηλότερα προφίλ κινδύνου των νεοεισερχομένων,
- **αντιμετώπιση των ανησυχιών των καταναλωτών σχετικά με την υγεία, τη διατροφή και τα απόβλητα τροφίμων**
- στην υποστήριξη της εγκατάστασης και ένταξης των νόμιμων μεταναστών στις αγροτικές κοινωνίες μέσω του ΠΑΑ.

Ο Οδικός Χάρτης της διαβούλευσης

Τρεις θα είναι οι πυλώνες της προετοιμασίας και διαβούλευσης:

1. Η παρακολούθηση και συμμετοχή στον διάλογο και διαβούλευση σε ευρωπαϊκό επίπεδο στη βάση των εθνικών θέσεων που θα διαμορφωθούν πάνω στα κεντρικά σημεία της ανακοίνωσης της ΕΕ.
2. Η αποτίμηση της εφαρμοζόμενης ΚΑΠ στη βάση των στόχων αυτής και του μοντέλου σύγκλισης που υιοθετήθηκε.
3. Η επεξεργασία των σεναρίων του μοντέλου σύγκλισης για την διαμόρφωση του εθνικού φακέλου. Η επεξεργασία αυτή θα λάβει υπόψη τόσο την ανισοκατανομή των ιστορικών δικαιωμάτων όσο και των ενισχύσεων.

Η δημόσια διαβούλευση προβλέπει την επικοινωνία μαζί σας στη βάση της προόδου της μελετητικής δουλειάς αλλά και της ευρωπαϊκής διαβούλευσης. Προβλέπει επίσης τόσο την υποβολή προτάσεων φορέων και πολιτών όσο και την περιφερειακή διαβούλευση με την διοργάνωση περιφερειακών εκδηλώσεων.

Όπως προείπα με πρωτοβουλία του ΥΠΑΑΤ έχει συγκροτηθεί υπηρεσιακή Ομάδα Εργασίας η οποία παρακολουθεί την υλοποίηση της ΚΑΠ με την συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων σε αυτή υπηρεσιών αλλά και δυο επιστημονικές ομάδες οι οποίες έχουν συμπληρωματικό αντικείμενο και συνεργάζονται για την καλύτερη δυνατή υποστήριξη του σχεδιασμού των θέσεών μας.

Η μία Ομάδα έχει ως αντικείμενο το **«Δυναμικό – Αναδρομικό Υπολογιστικό Υπόδειγμα Γενικής Ισορροπίας (ΔΑΠΥΥΓΙ) για την Ελληνική Γεωργία και Ύπαιθρο»**

Στόχος του έργου είναι η κατασκευή ενός Δυναμικού Υποδείγματος Γενικής Ισορροπίας για τις Αγροτικές/Αστικές περιοχές της χώρας και η αξιοποίησή του για την εκτίμηση των οικονομικών επιπτώσεων (σε επίπεδο εθνικής οικονομίας τονίζω) τόσο της εφαρμογής του ΠΑΑ 2014-2020 και του Πυλώνα Ι της ΚΑΠ 2014-2020, όσο και εναλλακτικών σεναρίων που αφορούν την επερχόμενη μεταρρύθμιση της ΚΑΠ.

Στο πλαίσιο αυτό, το Υπόδειγμα θα εκτιμήσει τις οικονομικές επιπτώσεις:

α) Μεταβολών στον προϋπολογισμό των Μέτρων των δύο Πυλώνων της ΚΑΠ στη χώρα.

β) Μεταβολών στον προσανατολισμό και τη στόχευση των Μέτρων των δύο Πυλώνων της ΚΑΠ στη χώρα (που ενδέχεται να αντανακλώνται από αλλαγές στα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής δικαιούχων).

γ) Εξωγενών μεταβολών που μπορούν να αφορούν μέτρα πολιτικής δικαιοδοσίας άλλων Υπουργείων (π.χ. μεταβολές στη φορολογία, κλπ.), μακροοικονομικές εξελίξεις στη χώρα και διεθνείς οικονομικές εξελίξεις (π.χ. αύξηση στις τιμές του πετρελαίου, κλπ.).

Κατά αυτό το τρόπο, το Υπόδειγμα θα αξιοποιηθεί για την τεκμηρίωση των θέσεων, προτάσεων και πολιτικών του ΥΠΑΑΤ τόσο σε επίπεδο διαπραγμάτευσης με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όσο και σε επίπεδο διαβούλευσης με άλλα Υπουργεία και Κοινωνικούς Εταίρους στο εσωτερικό της χώρας.

Το έργο ξεκίνησε στις 24/08/2017 και θα ολοκληρωθεί στις 24/07/2018.

Τα πρώτα αποτελέσματα των εκτιμήσεων θα είναι διαθέσιμα τον Απρίλιο του 2018.

Η δεύτερη Ομάδα, η οποία θα παρουσιάσει ένα πρώτο δείγμα της δουλειάς της σήμερα, έχει ως αντικείμενο μια **«Μελέτη για την προετοιμασία υποστήριξης και εφαρμογής της νέας ΚΑΠ»**.

Το έργο αφορά την έγκαιρη προετοιμασία και υποστήριξη της ομάδας για την νέα ΚΑΠ, με σκοπό τη διαμόρφωση εθνικής θέσης για τη μεταρρύθμιση της ΚΑΠ (Πυλώνας Ι και ΙΙ).

Θα χρησιμοποιηθούν ως εργαλεία αφενός τα κείμενα των προτάσεων που κατατίθενται από κυβερνήσεις και φορείς και που αφορούν την μεταρρύθμιση και των δύο πυλώνων της υφιστάμενης ΚΑΠ (2014-2020) με σκοπό αφενός την αναλυτική εξειδίκευση και αιτιολόγηση μιας πρώτης ομάδας εναλλακτικών Σεναρίων Πολιτικής και αφετέρου οι διαθέσιμες βάσεις δεδομένων του ΟΣΔΕ και του ΔΙΓΕΛΠ (FADN, RICA), με σκοπό την εκτίμηση των επιπτώσεων του υφισταμένου μοντέλου σύγκλισης των δικαιωμάτων (1ος Πυλώνας), σε σχέση με το προηγούμενο καθεστώς της ΚΑΠ και τα μελλοντικά σενάρια.

Το έργο ξεκίνησε την 1^η Σεπτεμβρίου 2017 και θα ολοκληρωθεί την 31^η Μαΐου 2018.

Τον Δεκέμβριο του 2017 θα ολοκληρωθεί η επεξεργασία των αποτελεσμάτων, όσον αφορά την πρώτη αποτίμηση των μεταβολών που επήλθαν στην ΚΑΠ με την τελευταία αναθεώρηση (δηλαδή την υφιστάμενη ΚΑΠ) και αφορούν την κατανομή των ενισχύσεων κατά Περιφέρεια και καλλιέργεια ή είδος ζώου.

Τα πρώτα αποτελέσματα των εκτιμήσεων θα είναι διαθέσιμα τον Μάρτιο του 2018.